

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

*МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І
МОЛОДИХ УЧЕНИХ*

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.
ПОСТВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ**

16-17 листопада 2023 року

Харків – 2023

УДК 378 (06)

П27

Редакційна колегія: Сухонос М. К., д-р техн. наук, проф., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О. М. Бекетова; Старостіна А. Ю., канд. техн. наук, проф., начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О. М. Бекетова; Вершиніна Д. М., д-р філософії, голова ради молодих учених ХНУМГ ім. О. М. Бекетова; Говорова К. В., аспірант ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Перспективи розвитку територій: теорія і практика. поствоєнне відновлення: матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, Харків, 16–17 листопада 2023 р. / Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Рада молодих вчених при МОН України, Рада молодих вчених при Харківській обласній військовій адміністрації, Varna free university «Chernorizets hrabar», Slovak technical university in Bratislava, Czestochowa university of technology, Одеський національний економічний університет [та ін.] – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023 – 580 с.

Розглядаються проблемні аспекти розвитку територій та актуальні шляхи їх вирішення. Освітлюються актуальні питання поствоєнного відновлення, міського та регіонального розвитку у системі державного управління та місцевого самоврядування; економічні, інформаційні, екологічні та соціальні аспекти розвитку територій; сучасні напрями розвитку архітектури та містобудування; альтернативні джерела енергії; транспортні системи та технології; управління проектами та програмами розвитку територій.

УДК 378 (06)

© Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова, 2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова:

Бабаєв В. М. д-р наук з держ. упр., проф., ректор ХНУМГ імені О. М. Бекетова

Заступники голови :

Сухонос М. К. д-р техн. наук, проф., проректор з наукової роботи ХНУМГ ім. О.М.Бекетова

Старостіна А. Ю. канд. техн. наук, доц., начальник науково-дослідної частини ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Вершиніна Д. М. д-р філософії, голова Ради молодих вчених ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Склад оргкомітету:

Ващук Олеся Петрівна – д. ю. н., доц., професор кафедри криміналістики Національного університету «Одеська юридична академія» Голова ради молодих учених при МОН України

Tibor Schlosser – PhD, Associate Professor, Head of Transport Engineering and Traffic department, Slovak Technical University in Bratislava

Paula Bajdor – PhD, Associate Professor, Faculty of Management, Czestochowa University of Technology, Czestochowa, Poland

Rositsa Petkova-Slipets – PhD, Dean of the Faculty of Architecture, Varna Free University “Chernorizets Hrabar“, Bulgaria

Харченко Віктор Федорович – д. т. н., проф., директор Навчально-наукового інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Мандич Олександра Валеріївна – д.е.н., проф., голова Ради молодих учених при ХОВА

Кулікова Єлизавета Олександрівна – голова Ради молодих вчених ОНЕУ

Радзінська Юлія Борисівна – к. т. н., доц., ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Література

1. Наслідки повномасштабної війни для екології Київщини - погляд з супутника URL: <https://www.radiosvoboda.org/amp/skhemy-ekolohiya-viyua/32284610.htm> (дата звернення: 28.10.2023)
2. «Бомба уповільненої дії». Як за рік великої війни погіршилася екологічна ситуація в Україні URL: <https://novosti.dn.ua/article/8376-bomba-upovilnenoyi-diyi-yak-za-rik-velykoyi-vijny-pogirshylasya-ekologichna-sytuatsiya-v-ukrayini>(дата звернення: 28.10.2023)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОПТИМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Д.О. Деркач, студентка 2 курсу магістратури факультету фінансів і обліку

О.М. Колодізєв, д.е.н., проф. кафедри митної справи і фінансових послуг

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Основні базові підходи до організації банківського регулювання та нагляду наведено в рекомендаціях Базельського комітету з банківського нагляду, що встановлює стандарти пруденційного нагляду для центральних банків країн у всьому світі. Питанням стабільності банківського сектора приділяють постійно уваги Міжнародний валютний фонд і Всесвітній банк. Окремі методологічні підходи до дистанційного аналізу розглянуто в Методичних указівках з інспектування банків «Система оцінки ризиків» та Методичних рекомендаціях щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [3], розроблених НБУ.

НБУ визначав систему для оцінки кожної категорії ризику. Система оцінки ризиків надає можливість послідовно вимірювати ризики і визначати, яких наглядових процедур необхідно вжити. Згідно із системою оцінки ризиків, існували чотири основні компоненти визначення параметрів ризику банку: 1) кількість ризику, тобто рівень або обсяг ризику, на який наражається банк, характеризується як незначна, помірна або значна; 2) якість управління ризиком, тобто наскільки добре здійснюється виявлення, вимірювання, контроль і моніторинг ризиків, характеризується як висока, така, що потребує вдосконалення, або низька; 3) сукупний ризик, тобто узагальнений висновок, який відображає рівень занепокоєння органів нагляду, зважаючи як на кількість ризику, так і на якість управління ризиком, з урахуванням відносного значення кожного із цих аспектів; 4) напрям ризику, тобто ймовірна зміна сукупного рівня ризику протягом наступних 12 місяців [3]. Постанова втратила чинність (відповідно до листа Національного банку України від 15 червня 2018 року N 22-0006/33086).

В сучасних умовах розвитку діджиталізації економіки, НБУ з урахуванням оновлених норм законодавства Європейського Союзу та вимог Закону України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" [2]

актуалізував підходи до управління ризиками в банках і банківських групах, а також щодо визначення мінімального розміру ринкового ризику [1]. Змінами передбачено: відокремлення в архітектурі операційного ризику ризиків інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційної безпеки (з виокремленням у його складі кіберризиків), а також запровадження визначення цих ризиків; уточнення загальних підходів до управління ризиками інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційної безпеки з урахуванням вимог відповідних нормативно-правових актів НБУ, що регламентують питання функціонування інформаційних систем та інформаційної безпеки в банках; удосконалення вимог до управління ринковим ризиком, зокрема: створення "трейдинг-деск" для управління інструментами торгової книги; уточнення критеріїв віднесення інструментів до торгової та банківської книг; запровадження вимоги щодо визначення заходів, пов'язаних із припиненням дії індикаторів грошового та валютного ринків; включення до управлінської звітності про ризики інформації про відкриті провадження у справах за участю банку або його керівника чи власника істотної участі; можливість організації системи управління ризиками в банківській групі без урахування учасників, показники яких можуть не враховуватися в консолідованій звітності групи [1].

НБУ пропонує в аспекті актуалізації функціонування ринку фінансових послуг також для обговорення вимоги до організації систем управління ризиками та внутрішнього контролю, а також рекомендації щодо організації корпоративного управління в надавачах фінансових послуг та небанківських фінансових групах [5]. Установлення даних вимог, а також запровадження рекомендацій щодо організації системи корпоративного управління на ринку небанківських фінансових послуг особливо актуально у зв'язку з війною, коли необхідно посилити стійкість учасників ринку. Досвід банківської системи України, яка сьогодні є досить стійкою, показує, наскільки важливими є заходи, що вживалися в межах розбудованих систем управління ризиками та внутрішнього контролю. До високого рівня стійкості мають прагнути й надавачі фінансових послуг та небанківські фінансові групи.

Література

1. Актуалізовано підходи до управління ризиками в банках і банківських групах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/aktualizovano-pidhodi-do-upravlinnya-rizikami-v-bankah-i-bankivskih-grupah>
2. Закон України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" 2470-IX від 17.08.2022 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
3. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» від 15.03.2004 № 104 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uazakon.com/big/text1263/pg1.htm> .

4. Постанова Правління НБУ від 30 березня 2023 року № 40 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakononline.com.ua/documents/show/517144_737967
5. Якими будуть системи управління ризиками, внутрішнього контролю та корпоративного управління на небанківському ринку – стартує громадське обговорення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nabu.ua/images/uploaded/sys_media_doc/doc_a549d5dc5af46856d3fdd376ae60270e.pdf

ІНВЕСТИВАННЯ У РОЗВИТОК АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Д.С. Жайворон, Д. Р. Мауер, аспіранти 2 курсу спеціальності 051 Економіка

О.П. Зоря, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Полтавський державний аграрний університет

Розвиток сільських територій відіграє важливу роль в досягненні сталого економічного, соціального та екологічного розвитку суспільства, але особливої актуальності це питання набуває у контексті поствоєнного відновлення країни.

В сучасних умовах сільські території в різних частинах України зазнають нових викликів та трансформацій, оскільки потерпають від військових дій та характеризуються втратою населення, високим рівнем внутрішньої та зовнішньої міграції, знищенням інфраструктури та сільського господарства, екологічними катастрофами, економічною нестабільністю, гуманітарними кризами та соціальним роз'єднанням сільських громад.

Важливо зазначити, що саме сільські території відіграють важливу роль в забезпеченні продовольчої безпеки країни, але за даними Глобального індексу продовольчої безпеки [3, 4], показники інфраструктури – мають досить негативну динаміку, що зумовлено переважно військовими діями на території країни, які або гальмують розвиток, або знищують інститути формування інфраструктури продовольчої безпеки в тому числі і в сільській місцевості (фінансово-кредитний, організаційно-ринковий, виробничо-технічний, освітньо-консультаційний, державно-правовий, транспортно-логістичний).

Відновлення та розвиток інфраструктури значною мірою залежить від активізації інвестиційної діяльності, в тому числі залучення іноземних капіталів, оскільки виникає потреба у зростанні обсягів інвестиційних вливань спрямованих на: транспортну інфраструктуру, енергетичну, інфраструктуру водопостачання та каналізації, технологічну та соціальну інфраструктуру, інфраструктуру освіти та досліджень, розвитку ринків та інфраструктури збуту. Розвиток інфраструктури сприяє створенню сприятливого середовища для сільського господарювання, поліпшує умови праці фермерів, забезпечує

ЗМІСТ

Секція №1

<i>Міський та регіональний розвиток у системі державного управління та місцевого самоврядування.....</i>	<i>4</i>
<i>Radionov V., Bielska T. The role of the circular economy in waste management.....</i>	<i>4</i>
<i>Авер'янова А. П., Радіонова Л. О. Інтеркультурне місто.....</i>	<i>6</i>
<i>Бабенко М.В., Безлюбченко О.С. Процеси децентралізації та планування розвитку громад в післявоєнний період.....</i>	<i>8</i>
<i>Бистров Д. Л., Сенецький О. В. Вимірювання складових сумарної потужності втрат в трифазній системі електропостачання.....</i>	<i>10</i>
<i>Бондаренко І.І., Лях Ю.І. Теоретичні засади управління регіональним розвитком.....</i>	<i>12</i>
<i>Будяй А.О., Атаманчук О.І. Договірне регулювання нематеріального стимулювання трудової активності працівників.....</i>	<i>14</i>
<i>Булгакова А.В., Осадчий М.Л. Державне регулювання ринку праці.....</i>	<i>16</i>
<i>Бутенко О. А., Радіонова Л. О. Живність міст: роль людського капіталу.....</i>	<i>17</i>
<i>Гаврилюк Ю. А., Кропивко О. М. Регіональна політика Республіки Польща.....</i>	<i>19</i>
<i>Гуляк О.О., Мамонова В.В. До питання уточнення понятійного апарату управління комунальної власності.....</i>	<i>21</i>
<i>Зозуля О. В., Сухорукова А. Л. Удосконалення процесів державного регулювання розвитку регіонів України з врахуванням європейських стандартів.....</i>	<i>23</i>
<i>Карнюк І.В., Гальчич І.П. Вплив соціальних проєктів на розвиток громади у післявоєнний період.....</i>	<i>25</i>
<i>Кондратюк І.В., Нестеренко С.Г. Теоретичні положення з визначення нерухомості на регіональному рівні.....</i>	<i>28</i>
<i>Коссе А. Ю., Радіонова Л. О. Ціннісне відношення до міського простору.....</i>	<i>29</i>
<i>Лапєєва Є. А., Радіонова Л. О. Дихотомія міського простору.....</i>	<i>31</i>
<i>Литвин Ю.В., Лакіза В.В. Роль сучасних технологій в міському управлінні.....</i>	<i>33</i>
<i>Марусенко А.В., Рачинський А.П. Суспільно-владні відносини як ключовий фактор сталого міського розвитку.....</i>	<i>35</i>
<i>Нестеренко С.Г., Радзінська Ю.Б. Вплив містобудівних факторів на інвестиційну привабливість земель міст.....</i>	<i>37</i>

Гончарук К.В., Герасимова Т.І. Стійкість регіонів і територіальних громад в умовах війни	74
Горбатюк Ю.О., Антонюк К.Г. Захист природних заповідників та їх екосистем в умовах зростаючого туризму	76
Горенська Д. О., Антонюк К. Г. Забруднення навколишнього середовища та його вплив на здоров'я людей	78
Горошанський Т.С., Євдокімов А.А. Засади моделювання міграції шкідливих речовин забруднених ґрунтів за допомогою ГІС-технологій	80
Горященко Ю.Г. Соціальне підприємництво за поствоєнного відновлення	82
Грінченко В.С., Пелєвін Д.Є. Математична модель магнітного поля вбудованої трансформаторної підстанції	83
Губрій В.В., Антонюк К.Г. Екологічні наслідки війни в Україні	85
Деркач Д.О., Колодізєв О.М. Сучасні проблеми оптимізації ризиків банківської діяльності	87
Жайворон Д.С., Мауер Д. Р., Зоря О.П. Інвестування у розвиток агропродовольчої інфраструктури сільських територій	89
Зуєв А. А., Гончаренко Я. В. Стан деревних рослин на території скверу «Пожежників» (м. Харків)	91
Льїна М.В. Екологічна ємність територій: визначення та методологія вимірювання	93
Коломійчук А.С., Кулікова Є.О. Проблеми розвитку валютної біржі	95
Коробцов О.І., Шевченко Т.О. Відновлення роботи систем водопостачання та водовідведення у Харкові, які були пошкоджені або зруйновні внаслідок воєнних дій	97
Коршманюк А.В., Антонюк К.Г. Характеристика екологічних проблеми в Україні	99
Костюкевич А.М. Державна підтримка релокації бізнесу в умовах дії воєнного стану	101
Крупницький А.С., Літинська В.А. Якісні методи дослідження поведінки споживачів у поствоєнний період	103
Купрієнко О.О., Литвишко Л.О. Особливості регулювання зовнішньоекономічної діяльності в умовах війни	105
Лебедєва О. О., Беркова О. П. Використання соціальних медіа в маркетингових комунікаціях <i>marriott international</i>	107
Лиска А. С., Пилипенко О. І. Очищення стічних вод від іонів важких матеріалів	109

Наукове видання

Матеріали VII міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Перспективи розвитку територій: теорія і практика. Поствоєнне відновлення»

16-17 листопада 2023 р.

Матеріали конференції опубліковані в авторській редакції мовою оригіналу

Відповідальний за випуск *Вершиніна Д.М.*

Технічний редактор *Говорова К.В.*

Підп. до друку 15.12.2023. Формат 60x84 1/16
Друк на ризографі. Ум. друк. арк 33,7.

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет міського господарства імені О.М.Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002
Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017